

2004.g. septembris (21/22)

Jubilejas

Zīmju valodas centram – 5

Ilze Kopmane

Vasaras nogalē Zīmju valodas centrs atzīmēja vairākus nozīmīgus notikumus: beigusies divu projektu realizācija, un tas arī labs iemesls, lai reizē atskatītos uz pieciem darba gadiem.

Tas bija 1999. gadā, kad tapa un sāka darboties jauna iestāde – Zīmju valodas centrs, toreiz direktores, arī vienīgās darbinieces Lilitas Janševskas vadībā.

Daudz ūdeņu aiztecējis, daudz paveikts, daudz arī nācies mācīties, pārvarēt, atrisināt. Par veikumu uzskatāmi liecina visiem redzami un jūtami rezultāti: izdotas 6 grāmatas zīmju valodā, vārdnīcas, 17 videomateriāli, notikuši daudzi ZV kursi gan studentiem, skolēniem, gan interesentiem visā Latvijā, izveidota ZV datu bāze ar 3000 vārdiem. Un – neaizmirsīsim – visam tam līdztekus vienmēr gatavoti nopietni, lieli projekti (pēc tam to atskaites), lai iegūtu finansējumu šo ieceru piepildījumam.

Jubilejā kopā bija darba darītāji un līdzjutēji, lai atcerētos noieto posmu un novēlētu sekmes tālākā darbā.

Klātesošie varēja iepazīties ar jaunāko ZVC «produkciju»: ar ES PHARE un Ziemeļvalstu Ministru Padomes finansēto projektu rezultātā sagatavotiem darbiem – videopasakām – CD, videokasešu variantā un tematiskām videovārdnīcām. Priecēja to gaumīgais noformējums, izteismīgais izpildījums Ilonas Liniņas, Ulda Ozola, Renātes Jansones, Nadjas Jefremovas izpildījumā.

ZVC direktore L.Janševska pateicās arī pārējiem brīvprātīgajiem palīgiem – G.Poršam, J.Bočkānei, I.Immurei, I.Roķei, A.Priedītim, V.Kleinai, T.Osetrovai, E.Vorslovam, I.Kopmanei, M.Piterniecei, A.Pavlinam, kā arī zīmju valodas kursu vadītājiem Rīgā A.Smonam un I.Liniņai, reģionos – I.Immurei, A.Osmanim, I.Lācei – Miezītei, A.Ostvaldam, Ž.Škaparei, I.Rutkovskai, R.Ķačakinai, I.Gedušai un S.Gerenovskai.

Bet «ciņubiedru» vārdā Inese Immure sniedza viņai sarkanu rožu buketi: «Šīs rozes raksturo mūsu darbu. Ērkšķiem klātais zieda kāts rāda ceļu, pa kuru ejot var nonākt pie skaistā zieda – darba rezultāta. Esmu pārsteigta par mums pašiem – vai tiešām tik daudz esam paveikuši?!» Ineses rosināti, kopā zīmju valodā nodziedājām dziesmu «Vai tu mani dzirdi»: «Vai tu mani dzirdi, Atver savu sirdi, Viss ir tavā varā, Nāc šai raibā barā.»

L.Janševska informēja, ka jauno videoprodukciju saņems LNS klubi, speciālās skolas, bērnudārzi, Bērnu dzirdes centrs. Tā būs vēl viena latviešu zīmju valodas prezentēšanas, izplatīšanas un pilnveidošanas iespēja. Nedzirdīgo dzimtā – zīmju valoda ir nenovērtējama bagātība, kura jāglabā, jāpilnveido un jāattīsta tālāk.

Vēlreiz viņa izteica vislielāko pateicību visiem ZVC projektu finansētājiem, kuriem pateicoties tas iespējams. Šajos piecos gados tie ir bijuši:

- * Zviedrijas Nacionālais fonds,
- * Sorosa fonds Latvija,
- * ES Phare Access programma,
- * ES Phare programma,
- * Ziemeļvalstu Ministru Padomes informācijas birojs.

Perspektīvā ZVC plāno pievērsties zīmju valodas tulku sagatavošanai – gan apmācot jaunus, gan kvalificējot jau esošos. Notiks arī materiālu vākšana, apkopošana un izdevuma gatavošana par latviešu zīmju valodas vēsturi, attīstību mūsdienās.

Jubileju svin skumjā noskaņā

Sandra Pētersone

«Mums svētku reize šodien ir sāpīga. No vienas puses ir jāraud, no otras – jāsmejas. Jāraud tāpēc, ka mums būs jāatstāj šī māja. Jāsmejas no prieka, ka esam kopā,» sestdien 55. jubilejas svinības viesus uzrunāja LNS Smiltenes reģionālās biedrības priekšsēdētāja Dzintra Herbste.

Ēkā plāno iekārtot viesnīcu un restorānu

Smiltenes biedrība no vietējās pašvaldības nomā ēku Tepera ezera krastā. Tāda ir Smiltenes Domes iecere attiecībā uz minēto īpašumu. Intervijā laikrakstam Domes priekšsēdētājs Ainārs Mežulis stāstīja par kopēju projektu ar itāļiem.

Projekts varētu īstenoties kā liela atpūtas kompleksa izveidošana pie Tepera ezera teritorijā, kur savulaik atradās Nedzirdīgo biedrības darbnīcas. Šeit nākotnē varētu būt viesnīca un restorāns ar itāļu virtuvi, informēja A.Mežulis.

«Šajā mājā esam nodzīvojuši 55 gadus. Šodien jubilejas reizē te varbūt esam sapulcējušies pēdējo reizi. Nākotnē šo telpu mums vairs nebūs. Kur būs jaunā vieta, tas vēl nav zināms. Ļoti žēl. Te ir pie-rasts atnākt uz savu klubu,» atzina Dz.Herbste. Vienu mirkli viņai turpināt runu neļāva asaras.

Cer uz Domes godaprātu

LNS prezidents Arnolds Pavlins, kurš arī bija viesu vidū, par pilsētas Domes plāniem uzzināja, tikai ierodoties Smiltēnē uz biedrības 55 gadu jubilejas pasākumu. Viņa domas:

«Ļoti ceru, ka vietējai varai būs tik daudz godaprāta un sirdsapziņas, lai nedzirdīgos vispār neizmestu uz ielas. Smiltene ir viens no nedzirdīgo dzīves centriem visā Latvijā. Mums te ir biedrība, klubs. Te algojam cilvēku. Būtu žēl to visu zaudēt. Ja nedzirdīgajiem nebūs savu telpu, viņiem nebūs vietas, kur pulcēties.»

LNS vairākas reizes lūgusi Smiltenes Domei atļaut šo ēku privatizēt. «Mums teica «nē». Bet, ja tas nav mūsu īpašums, nevaram ieguldīt tajā naudu. Rezultātā māja ir diezgan sliktā stāvoklī. Ja mēs būtu te ielikuši naudu, tā nebūtu,» skaidro LNS prezidents.

Kopš Smiltenes biedrībai pilsētā vairs nav savu ražotņu, ēka Tepera ezera krastā ir gandrīz neapdzīvota. To atzīst arī Dz.Herbste. Tomēr viņa raizējas par nākotni, jo bez savām telpām reģionālā biedrība Smiltēnē pastāvēt nevar.

Jāizraujas no vientulības čaulas

Smiltenes biedrība šobrīd apvieno 104 biedrus. Ir piecas grupas – Alūksnē, Balvos, Gulbenē, jaunpiebalgā un Smiltēnē.

Nedzirdīgajiem ir ļoti svarīgi tikties citam ar citu, uzsver A.Pavlins.

«Ikdienā nedzirdīgie 24 stundas ir savā čaulā. Viņiem nav ar ko kontaktēties. Nav kā dzirdīgajiem, kuriem

dienā ir daudz zvanu, sarunu, kaut vai čalu līmenī radio un uz ielas. Nedzirdīgajiem ir svarīgs personīgs, individuāls kontakts ar sev līdzīgiem cilvēkiem, jo tā ir iespēja izrauties no vientulības. Nedzirdīgie ir diezgan norobežota sabiedrības daļa, un starp viņiem ir labā nozīmē spēcīgas korporatīvas saites. viņi cits citu ļoti atbalsta,» skaidro LNS prezidents.

Pateicība

Paldies par atbalstu ikdienā Valkas rajona padomei, Smiltenes pilsētas Domei un LNS.

Pateicos par palīdzību 55 gadu jubilejas rīkošanā sponsoriem: SIA «Rozīte — H», SIA «Draugs», SIA «Smiltenes koks», SIA «Mild — Land», veikalim «Cēsu dārznieks», «Palma», AS «Smiltenes piens», SIA «Smiltenes grāmata», SIA «Silvans», SIA «Kamalda» dārzniecībai.

Paldies par apsveikumiem, labiem vārdiem, bet it īpaši par biedrību uzņiacienu ar melodeklamāciju «Kopā mēs spējam, kopā mēs varam».

Un paldies visiem maniem palīgiem daudzu gadu gaitā: Anitai Sprudzānei, Antonija Pakalnietai, Lidai un Andrim Šilinskiem, Sofijai un Andrejam Cīruļiem, Martai Ļebedevai, Līgai Kalnītei ar meitām, Vladimiram Utreckim, Ritmai Eglei, bijušajam tulkam Ritai Dzenītei, kas tomēr sabiedriskā kārtā vēl joprojām biedriem neatsaka palīdzību, un ilggadīgai biedrības valdes sekretārei Dacei Zīverei.

Dzintra Herbste

Īsziņas

Budžeta grozījumos

Ilze Kopmane

... iebalsots arī daļējs trūkstošais finansējums laikraksta «Kopsolī» izdošanai 2004. gadā.

Kā katru gadu, arī šajā gadā Labklājības ministrija nedzirdīgo laikraksta «Kopsolī» izdošanai nepieciešamos līdzekļus neiekļāva savā pieprasījumā valsts budžetam. Redakcija saņēma paskaidrojumu, ka tas nav iespējams stingras līdzekļu taupīšanas dēļ. Sekoja piebilde: nu, jūs jau varat atkal paprasīt Saeimai!

Tā arī darījām, un arī šoreiz starp daudziem iesniegumiem deputāti tomēr saskatīja nedzirdīgo cilvēku vajadzību saņemt informāciju savā laikrakstā «Kopsolī» un piešķīra nelielu papildus finansējumu vēl šim gadam. Atbalstu saņēma arī LNS iesniegums par līdzekļu piešķiršanu Zīmju valodas centram.

No vairāk nekā 1000 iesniegtiem priekšlikumiem tika atbalstīti 280. Tā kā — paldies visiem deputātiem, kas nospieda pogu «par» — par mums.

Par Rīgas nedzirdīgo skolu

Rīgas iedzīvotāji sabiedriskajā apspriešanās pozitīvi izteikušies par ieceri Murjāņu ielā pie Juglas ezera būvēt nedzirdīgo bērnu internātskolu, ziņoja BNS.

Rīgas Domes Pilsētas attīstības departamenta detaļplānojumu nodaļas vadītājs Gvido Princis stāstīja, ka sabiedriskās apspriešanas laikā saņemtas trīs rakstiskas atsauksmes no iedzīvotājiem, bet daudz biežāk izteikušies mācību iestādes darbinieki.

G.Princis sacīja, ka nav saņemts neviens negatīvs vēstījums, vienīgi ierosi-nājumums — «kaut ātrāk skolu uzceltu». Pilsētnieki sabiedriskās apspriešanas noslēguma sanāksmē bijuši vienisprātis, ka skolas uzcelšana ļaus sakārtot Murjāņu ielas apkārtni, kur pašlaik atrodas vienīgi purvs, nelielas kāpas un nekopti krūmi.

Pie Juglas ezera paredzēts būvēt jaunu skolas ēku, stadionu, rotaļu laukumu, pastaigas un atpūtas zonas.

Redakcijas piezīme: Esam saņēmuši sociālās darbinieces I.Jefimovas, arī māmiņas, vēstuli ar apsvērumiem, kāpēc nevajadzētu celt šo skolu. Viņas priekšlikums – integrēt nedzirdīgos bērnus masu skolās, veidojot tur speciālas klases.

I.Jefimova uzskata, ka nākotnē nedzirdīgo skolēnu skaits samazināsies arī tāpēc, ka nedzirdību varēs novērst ar kohleāro implantāciju u.c. veidā.

Šī vēstule nosūtīta arī Rīgas Domei, Izglītības un zinātnes ministrijai, partijai «Jaunais Laiks», Rīgas skolai u.c.

Rainieši Vērmanītī

Ivars Kalniņš

Nevalstiskā organizācija «Jaunatne pret AIDS» organizēja pasākumu «Zem viena jumta» Rīgas Domes atbalstītajā projektā.

Tas notika 1.septembrī Vērmanes dārzā. Šajā pasākumā uzstājās arī nedzirdīgie jaunieši no Raiņa vakarskolas. Mūsējiem atvēlēja 20 — 25 minūtes. Grupa «Alias» iesāka ar melodeklamāciju «Vai tu mani dzirdi». Publika ar ieplestām acīm raudzījās uz skatuvi, un, liekas, visiem bija liels brīnums, ka nedzirdīgie arī dzied, tiesa gan, savādāk.

Pēc tam uzstājās teātra trupa ar kustību etiķi «Gadalaiki». Skatītāji to uzmanīgi vēroja un beigās neskopojās ar skaļiem aplausiem. Savdabīgāks priekšnesums bija pantomīma «Satikšanās», kurā aktieru lomās iejutās Alise un Peters no Slovākijas. Nobeigumā grupa «Alias» izpildīja melodziesmu «Tikai tā».

Publiku aicinājām dziedāt līdzī zīmju valodā, iepriekš pamācot zīmes piedziedājumam. Skatītāji sastājās cieši pie skatuves malas un, aktīvi kustoties, dziedāja līdzī. Pēc publikas lūguma dziesmu atkārtojām, saņemot milzīgas ovācijas, — gluži tā, kā tas vērojams citos dzirdīgo koncertos.

Jauniešu forums

Ivars Kalniņš

Šogad Eiropas Nedzirdīgo jauniešu forums norisinājās 26. — 29. augustā Dānijas galvaspilsētā Kopenhāgenā. Uz forumu bija ieradusies 55 jaunieši no 17 Eiropas valstīm, tostarp arī 4 jaunieši no Latvijas — Ivars Kalniņš un Tatjana Osetrova no Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizācijas «Efraims», Vida Meija un Rita Fedotova no Latvijas Nedzirdīgo savienības.

Forumā programmā bija katras valsts jauniešu organizācijas prezentācijas, lekcijas par saistošām tēmām, piemēram, par nedzirdību un psiholoģiju, nedzirdību un ģenētiku u.c., brīvas diskusijas utt. Noslēgumā notika Eiropas nedzirdīgo jauniešu savienības Ģenerālā asambleja. Nedzirdīgo jauniešu un viņu draugu organizāciju «Efraims» uzņēma šajā savienībā, un nu esam balsstiesīgi biedri.

Par visu notikušo, redzēto, izbaudīto un piedzīvoto sīkāk informēšu turpmāk.

Deju nometnē

Dana Kalpiņa

Pateicoties Ziemeļu Ministru Padomes informācijas biroja gādībai, mūsu nedzirdīgo jauniešu deju kolektīvam bija iespēja vasarā piedalīties nometnē, kas noritēja Limbažu rajona Salacgrīvā no 13. līdz 22. augustam. Septiņiem deju kolektīva dalībniekiem bija pilnībā apmaksāti transporta pakalpojumi, uzturēšanās, ēdināšana, apmācība dažādās deju tehnikās, mākslinieciskajā darbnīcā, kā arī citi organizētie pasākumi. Nometnē vēl piedalījās Ziemeļvalstu ģimnāzijas deju studijas «DēKa» audzēkņi, līdz ar to tika nodrošināta cieša sadarbība starp dzirdīgo un nedzirdīgo kultūrām. Jāatzīst, ka savstarpējie kontakti tapa atsaucīgā un draudzīgā gaisotnē.

Nometnes laikā saņēmām uzaicinājumu dejojot Salacgrīvas pilsētas svētkos, kur koncertprogrammā piedalījāmies ar dejām un melodeklamācijām. Otrs koncerts notika nometnes noslēguma dienā, kur ar entuziasmu piedalījās visi nometnieki un pedagogi. Koncertā rādījām visu desmit dienu laikā apgūto (melodeklamācijas, dejas, teatrālus uzvedumus u.c.), kas vēl vairāk vairoja patīkamo gaisotni, kādā viss iepriekš minētais tika radīts.

Bet šī projekta īstais noslēgums būs pēc Nedzirdīgo dienas koncertā 3. oktobrī Rīgas Kongresu namā, kur deju grupas dalībnieki uzstāsies ar jauniem koncerta priekšnesumiem, turklāt par projekta naudu jauniegādātos tērpos.

Izglītība

Sveika, mūsu skola!

Māra Sadovska

Ar smaidiem, sirsnīgiem apsveicināšanās vārdiem un vēlmi daudz jauna uzzināt sācies mācību gads Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas 189 audzēkņiem.

Starp viņiem ir 12 pirmklasnieki, kuri savu ceļu skolā uzsākuši ar lielu apņēmību un centību augt lieliem un gudriem. Mazos un arī jau lielākos skolas bērnus 1.septembrī sveica skolas direktore Vija Kaniņa un skolotāji. Arī vecāki saņēma vēlējumu — ciešāk sadarboties ar skolotājiem un atbalstīt savus bērnus zinību apgūšanas ceļā.

Notikumiem un pārsteigumiem bagāta ir bijusi pagājušī vasara. Zviedrijas Rotari klubs sadarbībā ar Pestīšanas armiju Zviedrijā skolai uzdāvinājis divas jaunas modernas «Elektrolux» veļasmašīnas. Pirmajā septembrī visi mūsu skolēni saņēma īpaši viņiem sarūpētās dāvanas — skaistus, jaunus peldhalātus un gardas konfektes. Arī šīs veltes mūsu skolai bija sarūpētas ar Elses Andersones kundzes gādību no Pestīšanas Armijas.

Nometnē

Neilgi pirms jaunā mācību gada sākuma mūsu jaunāko klašu skolēniem un viņu māmiņām pirmo reizi bija iespēja piedalīties kopīgā nometnē Priekuljos. Nometnē bērni atpūtās, bet vecāki apguva zīmju valodu un citas zinības, lai labāk varētu komunicēt ar bērniem zīmju valodā. Paldies Elsei Andersonei par atbalstu, paldies skolotājai Zigrīdai Zagurilo par projekta koordināciju. Vislielākais paldies skolotājiem Skaidrītei Pliskai un Uldim Ozolam par projekta realizāciju!

Tajā pašā laikā mūsu skolotāja Inga Butenaite piedalījās Dzirdes centra rīkotajā nometnē, kurā bija aicināti bērni ar kohleārajiem implantiem. Tajā piedalījās arī bērnu vecāki, kur viņi varēja vairāk uzzināt gan par zīmju valodas apguvi, gan iespēju izvēlēties implantēšanas ceļu.

Lai skola uz 1. septembri būtu saposta, daudz strādājuši gan skolas pedagogi, gan tehniskie darbinieki.

Sirsnīgs paldies arī visiem vecākiem, kas palīdzēja remontēt klases un internāta telpas!

Jaunais mācību gads ir iesācies darbīgs un interesants. Sakarā ar piedalīšanos dažādos pasākumos un tajos sniegtajiem brīnišķīgajiem priekšnesumiem, Rīgas nedzirdīgo bērnu internātpamatskolas audzēkņi ir guvuši labus panākumus un atzinību. Tā, piemēram, 9. un 10 septembrī Valsts Jaunatnes iniciatīvu centrs Rīgas Nedzirdīgo bērnu internātskolas audzēkņus ir uzaicinājis uz bērnu un jauniešu kluba «Labie draugi» salidojumu Jelgavā. Tur būs piedzīvojumu un notikumu pilna pieņemšana pie Meža karalienes.

Arī tas ir pierādījums tam, ka Rīgas nedzirdīgo bērnu skolā dzīve ir interesanta un darbīga. Tādu to veido skolas pedagogi, paši skolēni un viņu vecāki. Lai jaunajā mācību gadā ikviens no viņiem ar lepnumu varētu ar teikt – tā ir mūsu skola!

Valmieras skolā jaunumi

Jaunajā mācību gadā Valmieras skolā turpināsies darbs uz iepriekšējo iestrāžu pamata.

Iepriekšējā mācību gadā licencētas 2 arodizglītības programmas, un skolēni tagad var apgūt šuvējas palīga un galdnieka palīga iemaņas. Vasarā 10. klases skolēni sekmīgi strādāja praksē dažādos Latvijas šūšanas un galdniecības uzņēmumos.

Šajā gadā skolā sāka strādāt dežurants, kas kontrolē cilvēku ienākšanu un sniedz informāciju. Skolēnu ēdināšanu veic SIA «Salvis», kas izvēlēta konkursa kārtībā. Veikti arī remontdarbi: vairākās vietās nomainīta grīda, durvis, pārbūvēti mācību kabineti. Veikta bēniņu siltināšana, jumta nomainīšana, kosmētiskie remontu dušas telpās, tualetēs utt.

Perspektīvā paredzēts siltumtīkla remonts (projekts jau izstrādāts). 2005. gadā turpināsies skolas renovācija ar valsts un pašvaldības finansējumu (attiecīgi 149 000 un 40 000 LVL apmērā), vien jāgaida budžetu apstiprināšana.

Septembrī mācības skolā uzsāka 166 skolēni, no kuriem 1. klasēs — 16.

Pēc skolas direktora Andra Tauriņa sniegtām ziņām.

Mūžu dzīvo, mūžu mācies

Apgūs režijas mākslu

Ilze Kopmane

Raiņa skolas skolotāja Marika Antonova 26. septembrī dosies mācīties uz ārzemēm. Viņa apgūs nedzirdīgo teātra režijas mākslu Brno (Čehijā) Mūzikas un mākslas augstskolā.

Marikai jau ir pieredze šajā mākslas žanrā — jo tieši viņa pirms dažiem gadiem nodibināja nedzirdīgo jauniešu kustību teātra trupu Raiņa skolā, kura jau vairākkārt uzstājusies dažādos pasākumos, tostarp — arī dzirdīgo publikai.

Marika Čehijā mācīsies vienu gadu — kopīgi ar topošajiem nedzirdīgajiem režisoriem apgūs praktisko režijas kursu «Teātris izglītībā». Mācības notiks čehu zīmju valodā, bet tas viņu nebauda. Marika uzskata, ka ar zīmju mīmikas palīdzību ie-spējams saprasties jebkurā valstī, it īpaši ar kolēģiem viņas izvēlētajā studiju jomā.

Atbalsis

Zīmju valodas kursi Kuldīgā

Žanete Škapare

Šovasar Kuldīgā katru svētdienu notika ES finansētie zīmju valodas minimuma apguves kursi. Šādus kursus vadīju pirmo reizi.

Pirmajā dienā biju uztraucies, jo domāju, ka neviens neatnāks. Taču atnāca 6 kursanti un mans uztraukums izgaiss. Visi bija jauki un atsaucīgi. Cītīgi vēroja katru manu roku kustību un atkārtoja līdzī manīs rādītās zīmes. Otrajā dienā kursantu pulciņš jau bija lielāks — piedibrojās vēl trīs kundzītes. (Noskaidroju, ka laikrakstā «Kurzemnieks» pirmajā ievietotajā sludinājumā nebija ievietota ziņa par kursu norises vietu, līdz ar to pirmo kursa dienu šīs kundzītes neapmeklēja, jo nezināja, kurp doties.)

Tā, man par pārsteigumu, kuplā skaitā aizvadījām visas piecas svētdienas. Mācību laikā nekādu sarežģītumu ar kursantiem neradās. Tikai viena māmiņa, kura audzina divus bērnus ar dzirdes traucējumiem, norādīja, ka zīmes, kuras attēlotas zīmju valodas grāmatā, neatbilst tām, ko māca viņas bērniem nedzirdīgo bērnodārzā.

Kursu laikā tuvāk iepazīnos ar katru kursantu. Interesanti bija uzzināt iemeslus, kāpēc viņi izvēlējušies apgūt zīmju valodu. Lielākā daļa to apguva tāpēc, ka viņu bērni vai mazbērni ir dzirdes invalīdi. Citi tāpēc, ka dzirdes invalīdi ir viņu paziņas vai darba kolēģi. Visi bija vienprātīgi, ka šādi kursi jāorganizē biežāk, vairāk nepieciešama informācija vietējos laikrakstos, kas skar dzirdes invalīdus, jautāja par iespējām iegādāties zīmju valodas apguves grāmatas un videokasetes, kuras pašreiz nekur nav pieejamas.

Tas noderēs

Var saņemt alimentus no valsts

No 2. augusta sāksies darboties jauna valsts iestāde — Uzturlīdzekļu garantijas fonds, kas maksās alimentus vientuļiem vecākiem neapzinīgo tēvu un māšu vietā (tādu Latvijā ir vairāk nekā 6000).

Lai tos saņemtu, jāgriežas šajā fondā personiski vai pa pastu, atsūtot nepieciešamos dokumentus (skat. beigās).

Ja tēvs no mazuļa atteicies un dokumentos nav ierakstīts, vispirms jānosaka paternitāte. Ja viņš miris, alimentus bērns nesaņems. Šogad valsts atvēlējusi šim vajadzībām 2,5 miljonus latu, bet izmaksātās summas tiks piedzītas no neapzinīgajiem vecākiem visā mūža garumā.

Jūsu zināšanai:

* Bērns līdz 7 gadu vecumam mēnesī saņems Ls 20.

* Bērns no 7 līdz 18 gadu vecumam mēnesī saņems Ls 24.

* Uzturlīdzekļus valsts nodrošinās:

- ja tiesu izpildītājs atzinis par neiespējamu izpildīt tiesas spriedumu par uzturlīdzekļu piedziņu,
- ja vecāks, kuram noteikts pienākums maksāt uzturlīdzekļus, to dara mazākā apjomā nekā valdības noteiktais minimums.

* Lai saņemtu uzturlīdzekļus, nepieciešams:

- konts bankā vai pasta norēķinu sistēmā,
- tiesas nolēmuma noraksts par uzturlīdzekļu piešķiršanu,
- tiesu izpildītāja izziņa (derīga 1 mēnesi),
- bērna dzimšanas apliecības kopija un oriģināls.

Fonds dokumentus izskata desmit dienu laikā, lēmumu paziņo rakstiski.

Fonds atrodas Rīgā, P. Brieža ielā 15, LV 1010, telefons 7356489, 7356497. Vēlams pieteikties iepriekš.

Sporta dzīve

Lielais sporta notikums

Ilze Kopmane

Eiropas Nedzirdīgo čempionāts orientēšanās sportā tika svinīgi atklāts 23. augusta pirmdienā Cēsīs, Pipariņos. Tas bija rūpīgi sagatavots iesākums lielākajam notikumam līdzšinējā LNSF vēsturē Latvijā.

Plīvoja karogi, un parādei laukumā pulcējās 17 valstu sportisti un komandu pārstāvji. Kaut arī gar pamali staigāja draudoši tumši zili mākoņi vēli un šad tad rasināja arī lietus, tomēr pl. 18 kā uz pasūtījumu laipni uzspīdēja saule, apstarojot garo sportistu virkni, kas pa valstu grupām ar saviem karogiem un simbolisku tautumeitu vadībā uzsoļoja parādē apmeklētāju un sveicēju priekšā.

Apsveikuma runas sportistiem teica un sekmīgus startus vēlēja LNSF prezidents Varis Strazdiņš, EDSO, Latvijas Sporta federācijas, Paralimpiskās komitejas, LNS valdes, Cēsu pilsētas Domes pārstāvji u.c.

Atklāšanas ceremoniju vadīja valmieriete Iveta Lāce — Miezīte. Viņa lieliski iejutās senas viduslaiku pils Dāmas lomā, aicinot sev talkā bruņiniekus no pils ordeņa. Viņi demonstrēja bruņinieku cīņas. Iespējams, tās vairāk būtu iederējušās uz Cēsu pils mūru fona, kā tas bija sākotnēji iecerēts, bet zināmu vizuālo papildinājumu atklāšanas ceremonijai tās sniedza.

Pēc tam mastā tika uzvilktas sacensību ģerbonis un EDSO karogs. Skaisti izskanēja Latvijas himna U.Ozola un I.Kramas izpildījumā. Lūk, dažas intervijas ar šī pasākuma dalībniekiem!

Nisims Kakuns, Izraēla

Esmu pirmoreiz Latvijā. Mani šeit valdzina skaistā, zaļā daba. Tas nekas, ka līst. Distance mums treniņā nesagādāja grūtības, kaut arī pietiekami grūta — neesam pieraduši skriet pa krūmiem un meklēt kontrolpunktus, kas pa gabalu nav redzami.

Olga Dula, Krievija

Esam mūsu grupā 11 cilvēki, sportisti un pārstāvji. Apmierina gan uzņemšana, gan trase. Orientieristi nav izvēlīgi, pieraduši būt dabā, ērtības nemeklē. Šeit ir visi nosacījumi sekmīgiem startiem, un mēs ceram saņemt arī medaļas.

Andris Beikmanis, Cēsu Dome

Ceram, ka ārzemnieki neapmaldīsies Cēsu pakalnos, teicami startēs, jauki pavadīs brīvo laiku un iegūs labus iespaidus par mūsu pilsētu un Latviju.

Mēs esam pagodināti ar šīm sacensībām Eiropas līmenī. Kaut arī materiāli, ar naudu palīdzēt nevarējām, tomēr morāli un visā citā veidā tās atbalstījām.

Andris Kalniņš, Latvijas Sporta federāciju padome

Tas bija ļoti drosmīgs solis, kuru spēra LNSF prezidents Varis Strazdiņš, uzņemoties šo sacensību saimnieka lomu. Līdz šim viņš ar to teicami ticis galā, un es domāju, ka arī sacensības noritēs labā līmenī. Novēlu sekmes, jaunus panākumus LNSF darbā. Es ticu, ka nedzirdīgo sportam, tāpat kā vispār sportam, ir nākotne. Tikai mums par to jā rūpējas, ieinteresējot jauniešus, meklējot jaunus ceļus, tāpat kā tas ir visās dzīves jomās.

Norvēģijas grupa (2 cilvēki)

Mums patika atklāšanas ceremonija ar sirsnīgām uzrunām, bet tā īsti nesapratām uzvedumu ar cīņām — varbūt vajadzēja pirms tā paskaidrot, ko tur rādīs.

Esam priecīgi būt šeit un iegūt jaunus draugus. Startēsim, cik labi spēsim, bet ne jau rezultāti tik svarīgi — galvenais ir piedalīties, vai ne?

Itālijas grupas vadītājs

Esam pārsteigti par mazās Latvijas skaistumu — viss tik zaļš, tīrs, sakopts, laipna uzņemšana, draudzīgi cilvēki. Uzvarēs labākie, bet visiem paliks jaukas atmiņas.

Vladimirs Aristovs, Krievijas komandas treneris

Liktenis mani ir savēdis kopā ar nedzirdīgajiem orientieristiem, kurus trenēju. Mūsu komandas sastāvā par pa 1 – 2 cilvēkiem no visdažādākām Krievijas vietām — Maskavas, Čeljabinskas, Jekaterinburgas, Pēterburgas utt. Krievijas čempionātā atlasījām labākos, tad tiem sarīkojām nometni Viborgā pie Pēterburgas ar intensīviem treniņiem. Ceram uz labiem rezultātiem.

Orientieristes – Eiropas medaļnieces

deafpepe

No 23. līdz 29.augustam Cēsu apkaimē norisinājās Eiropas nedzirdīgo čempionāts orientēšanās sportā, kurš notiek vienu reizi četros gados. Sacensību centrs atradās atpūtas bāzē «Pipariņi», apm. 7 km no Cēsīm, netālu no Gaujas.

Šajā čempionātā piedalījās orientieristi no Igaunijas, Lietuvas, Krievijas, Ukrainas, Čehijas, Ungārijas, Austrijas, Itālijas, Šveices, Lielbritānijas, Nīderlandes, Dānijas, Norvēģijas, Zviedrijas, Somijas, Izraēlas un, protams, no Latvijas.

Šim čempionātam nopietni gatavojās latvieši — daudzkārtējā Latvijas, PSRS, 1988.gada (Zviedrijā) un 2000.gada (Budapeštā, Ungārijā) Eiropas čempione Agita Intsone, Eiropas čempione 1988.gadā un 1992.gadā (Maskavā, Krievijā) Māra Plaude, Eiropas čempione 1992.gadā (Maskavā, Krievijā) Ingrīda Sivko, jaunpienākusī Ingūna Krama, 1988.gada Eiropas, daudzkārtējs PSRS un Latvijas čempions Andis Krams, Pasaules Nedzirdīgo sporta spēļu 2.vietas ieguvējs Raimonds Puksis, Raitis Ozols un jaunpienākušais Rīgas Nedzirdīgo skolas skolnieks Mārtiņš Pužulis. Izlasi vadīja Pēteris Kursītis.

Šie orientieristi čempionātu aizvadīja godam: četrās disciplīnās trīsreiz nostājās uz pjedestāla – savāca 3 medaļas. II vietu sprintā un III vietu īsajā distancē ieguva Agita Intsone, vēl III vietu ieguva arī dāmu trijnieks stafetē — Māra Plaude, Ingrīda Sivko, Ingūna Krama.

Vīriem tikai nedaudz pietrūka līdz medaļām, bet tomēr arī viņi trīs reizes nostājās turpat blakus goda pjedestālam. Tātad ceturtajās vietās pabija – Mārtiņš Pužulis (sprintā), Andis Krams (īsajā distancē) un vīru trijnieks stafetē – Raitis Ozols, Raimonds Puksis un Andis Krams.

Pēc četriem gadiem Eiropas čempionāts notiks pie mūsu ziemeļu kaimiņiem Igaunijā, Tartu apkaimē.

Jau tagad mūsu orientieristiem jāsāk gatavoties startam Nedzirdīgo olimpiādei (Deaflympics), kas notiks 2005. gada janvārī Austrālijas pilsētā Melburnā.

Vēlam visiem veiksmīgus turpmākos startus šajā sporta veidā!

Čempionāta medaļu ieguvēju sadalījums pa valstīm:

1. Lietuva — 6 medaļas (4 – 1 – 1)
2. Krievija — 6 (1 – 3 – 2)
3. Ukraina — 4 (2 – 2 – 0)
4. Somija — 3 (1 – 1 – 1)
5. Latvija — 3 (0 – 1 – 2)
6. Zviedrija — 2 (0 – 0 – 2)

Sīkāka informācija par šī čempionāta rezultātiem un fotogalerija ir apskatāma internetā www.lnsf.lv/orient.

Daži fakti

deafpepe

* Jaunākā dalībniece — Adrija Kulbokaite (18 gadi) no Lietuvas, viņa izcīnīja vienu zelta un vienu bronzas medaļu.

* Jaunākais dalībnieks — Vītauts Songinas (17), arī no Lietuvas.

* Vecākā dalībniece — Māra Plaude (57), no Latvijas, viņa izcīnīja bronzas medaļu dāmu stafetē.

* Šo sacensību trīskārtējais čempions — Tomass Kuzminskis (26) no Lietuvas.

* Čempionātu priekšlaicīgi atstāja kāda krievu sportiste, kurai pienāca sēru vēsts par vīra traģisko nāvi.

* Sacensību laikā ar augstu temperatūru hospitalizēja Ukrainas komandas treneri.

* Pirms stafetes Agita Intsone saslima un viņu aizvietoja Ingūna Krama, kas veiksmīgi pabeidza stafeti, un

mūsu komanda ieguva 3. vietu.

* Vislielākā komanda bija no Ukrainas — 12 personas.

* Vismazākā komanda no Nīderlandes — 1.

* Čempionātā piedalījās diviubrāji no Zviedrijas: viens — sportists, bet otrs — komandas vadītājs.

Pēcsacensību komentāri

Par iecerēm un to piepildījumu

Varis Strazdiņš, LNSF prezidents

Visa ielānotā čempionāta norise realizējās par 98% — tāpat visumā notika tā, kā bijām iecerējuši un tāpēc lielu satraukumu un stresu nebija.

Neplānotas situācijas

Bet tie atlikušie 2% bija dažas negaidītas situācijas, kad nācās nedaudz pārkārtoties un piemēroties apstākļiem. Nu, piemēram, daļa sportistu vēlējās brīvdienā doties ekskursijā uz Rīgu. To noorganizējām. Pirmajā dienā neatbrauca ātrās palīdzības dienests — par laimi, nekādas traumas sportistiem negadījās. Tiesnešiem radās problēmas ar jaunajām datorprogrammām, kas elektroniski izdrukā oficiālos rezultātus. Atrisinājām arī šo jautājumu.

Par naudu

Ja tās būtu vairāk, daudz kas būtu savādāk arī šajā reizē. Tad sportistiem nebūtu jādzīvo tādā paplukušā tūristu bāzē. Tad arī sacensību starts un finišs būtu vizuāli spilgtāk noformēti, kā visās komercsacensībās. Bet šajās sacensībās 2/3 izdevumu vajadzēja sarūpēt un nodrošināt LNSF, 1/3 apmaksāja dalībvalstis vai paši sportisti. Ja kāds mēģināja kaut ko iebilst, tad tā arī pateicu — neaizmirstiet, ka Latvija ir viena no nabadzīgākajām jaunajām ES valstīm.

Bet visumā sportisti saprata, kāpēc nedzīvo luksu numuros un bija gluži apmierināti ar uzņemšanu un sacensību norisi (skat. intervijas ar dalībniekiem).

Par citiem sportistiem

Bija daudz jauniešu, bet bija arī jau agrāk redzēti, jo OS sportā startēt var ilgi, visu mūžu. Piemērs tam ir mūsu Māra Plaude. Eiropas čempionāts jau iezīmēja OS ainu Olimpisko spēju ietvaros, jo 98% šī sporta veida dalībnieku nāk no Eiropas.

Citu vidū neapšaubāmi izcēlās lietuvietis Tomass Kuzminskis — es teiktu, gal-vastiesu pārāks par pārējiem 2 — 3 min. ātrāk finišēja sprintā (tas ir ļoti daudz!) un saņēma 3 zelta medaļas. Fenomens, kam šis sports patiešām ir sirdslieta. Mans sapnis, kaut tāds sportists parādītos arī pie mums!!!

Par mūsējiem

Cerēju, ka komandai veiksies labāk, gaidīju nedaudz vairāk. Bet tas nenozīmē, ka man būtu kauns par savējiem, — visi startēja, cik labi spēja, par to prieks.

Paldies arī maniem palīgiem sacensību organizēšanā. Par dažlabu biju pat patīkami pārsteigts, ko cilvēks spēj paveikt, kad tas nepieciešams. Domāju, ka arī viņiem pašiem šī savas varēšanas apzināšanās daudz ko nozīmē — krājas pieredze, nostiprinās pašapziņu.

Par jaunajiem

Jāteic, ka mūsu komanda sastāva ziņā bija viena no vecākajiem. Nu trūkst mums to jauno! OS, tāpat kā citos sporta veidos, nepieciešams, lai uz to virzītu bērņus jau no 12 — 13 gadu vecuma. Jāatrodas kādam fanātiķim, kas to dara ar sirdi, — tad panākumi būs. Bet pašlaik dzīve diktē nežēlīgus likumus, un mēs parasti par visu prasām: cik man par to būs?

Par pieņemšanu, apbalvošanu

Bijām pieņemšanā pie Cēsu pilsētas galvas Ginta Šķendera. Delegāciju pārstāvji tika iepazīstināti ar Cēsu pilsētas vēsturi un šodien. Mēs stāstījām par nedzirdīgo cilvēku dzīvi, sazināšanās iespējām, par sacensību norisi. Mūs pacienāja ar Cēsu alu un sieru. Kopā nofotografējāmies atmiņai.

Čempionāta noslēguma ceremonijā notika svinīgā apbalvošana. Līdztekus medaļām un diplomiem pirmo sešu vietu ieguvēji mājās varēja aizvest dāvanā saņemto medusburku.

Par turpmāko

Visgrūtākais vienmēr ir finansu nodrošināšana sporta pasākumiem. Ja to būtu pietiekami, labprāt vēlreiz uzņemtos organizēt kaut ko līdzīgu! Diemžēl — kad tas pie mums būs!

Tāpēc atliek turpmāk organizēt komercsacensības — tas ir, tādas, kur visus izdevumus sedz paši dalībnieki. Ja būs iespēja, to arī darīsim, jo nu mums ir pieredze un pārliecība, ka to spējam izdarīt labi.

Spēles «Sveikuļos»

Andris Bergmanis

RSK sporta spēles 17. – 18. jūlijā notika jau sportistiem pazīstamā vietā – Tukuma rajona «Sveikuļos».

Piedalījās 13 komandas ar 39 dalībniekiem. Sacensības bija organizētas 3 dalībnieku komandām. Komandas veidojās uz vietas stundu pirms pasākuma.

Dalībniekiem bija jāspēlē minifutbols, volejbols, bet spēlēs bija ieviesti jauninājumi. Piemēram, futbola spēlēja ar bērņu piepūšamo bumbu, bet volejbola tīkls bija blīvs un necaurredzams pretēji parastajam.

Notika arī šautriņu mešana, telts uzcelšana un nojaukšana, virves vilkšana. Arī šeit bija daži «pārsteigumi» — skriešana ar kājām maisā. Tas viss raisīja lielu jautrību ska-tītājos.

Arī par bērņiem bija padomāts — sacensības futbolā, virves vilkšanā, šautriņās, noskaidrojot labākos.

Pirmo vietu bērņiem ieguva komanda Dolāri — M.Birmanis, K.Valdenovs, M.Rusule, T.Jēkabsons.

Pieaugušajiem veicklākie: 1. Star — I.Valdmane, I.Šnepsts, A.Valdmanis (visi no Liepājas); 2. – 3. vietu dalīja: Nike – rīdzinieki U.Stupāns, D. Zariņš, G. Stupāne un valmierieši Faktors – K.Unte, A.Grāvītis, D.Platace.

Uzvarētāji saņēma balvas, ko sarūpēja fonds «Klusums». Paldies fonda prezidentam G. Beisonam.

Paldies arī visiem dalībniekiem par aktivitāti un disciplīnu, kas sekmēja to raitu norisi.

Nākamgad sacensības notiks turpat, bet programma būs vēl vairāk dažādota.

Mūsu komanda

Ieva Valdmane

Atceroties šo vasaru, nāk prātā sporta spēles «Sveikuļos» un mūsu komanda «Star» panākumi tajās. Nebija viegli, bet mēs uzvarējām 13 komandu konkurencē, un par to liels paldies manam tētim un draugam Imantam, kurš bija mūsu komandā. Mans tētis pagājušā gadā startēja kopā ar Aritu un Armandu Dirnēniem, arī iegūstot pirmo vietu. Bet es pati iepriekš esmu piedalījies šajās sacensībās bērnu grupā. Mēs esam ļoti apmierināti ar spēju norisi. Viss bija tik jauki, ka nākošgad atkal noteikti piedalīsimies. Man sports patīk, tāpēc skolā piedalījos dažādos sporta veidos un sportošu arī turpmāk.

Basketbolā

Andris Bergmanis

Šovasar RSK basketbola veterānu komanda piedalījās arī starptautiskā turnīrā Rīgā. Piedalījās komandas no Lietuvas (2), Polijas, Igaunijas un Latvijas. Pēc 3 dienu spēlēm pirmajā vietā izvirzījās Gestas komanda no Viļņas, tālāk Tyla no Kauņas, bet godpilno III vietu ieguva mūsu komanda (P.Logins, P.Kursītis, V.Sala, I.Skudra, S.Cakuls, V.Alps, U.Āre, V.Pūce, H.Rencis, G.Beisons, M.Birmanis).